

ЛИЧНОСТНОТО САМОСЪЗНАНИЕ НА ЯВОРОВ

Стоян Илиев

Известна е мисълта на Платон, че “медитациите за смъртта” са източник на философията. Тази мисъл в още по-голяма степен важи за поезията, макар Платон да не обича поетите и да ги гони от своя идеална държава. Още повече, че самият той е бил поет и по такъв начин доказва непосредствената връзка между поезията и философията. Днес не можем да си представим истински поет да не се е опитвал да решава “вечните въпроси, които никои век не разреши”. В този смисъл, проследявайки по-внимателно духовното развитие на Яворов, ние се убеждаваме, че още при първите си съзнателни стъпки в живота той се е вълнувал от тези “вечни въпроси”. Когато по различен повод е ставало дума за неговите мрачни настроения. Яворов ги обяснява със своя “краен мистицизъм” и “спиритизъм”. По-точно казано самият той заявява, че не просто мисли за смъртта, а мечтае за нея.

Ето какво споделя с Михаил Арнаудов: *"В мене има много мистицизъм, който аз не изразявам. Той е никнел на почвата на смъртта. Аз не мисля за смъртта, аз мечтаю за смъртта. Тя е толкова честа в моите стихове... У мене има винаги това ужасно копнение, което е съществувало и копнение за смърт."* /к.С.И./

Като потвърждение на това негово изявление ще посочим стихотворенията му “Смъртта”, “Зов”, “Копнение”, “Песента на човека”, “Среднощен вихър” и др.

Въпросното “ужасно копнение” видимо или невидимо присъства още в първите стихове на Яворов:

Животът ли? Ах, той един е –
и ти не искаш да премине
без диря някаква в света;
но колко пъти си, унило,
изстивало към всичко мило
и пожелавало смъртта?

/Сърце, сърце, смири се клето”/

“Мечтанието за смърт” най-напред се поражда от ранната умора на поета, когато заявява, че няма опорни точки в живота и зато-